

VERSLIGET

HARANGHY GÉZA

2020.

AZ ÉN TISZÁM

Nézem, és érzem a Tiszát
mint fonja szelíd keringésem
zöldbezárt, regényes medrébe;
hullámtól hullámig ölelve, mint élő az élő,
súg titkokat, mit csak a szív mondhatna el
ha tudna szólni oly lágyan, csendesen
miként a szöke fürtök kacér csillanása susog
ezüstös füzeken.

Ősi füzek, ősi történelem...
Török, tatár, besenyő s hány nép
kardja szisszent még e tükrös, csalós vizeken?
S Te biztos őrizted hű fiaid a mának.

Nézem, és érzem a Tiszát –.
Ezer évek, ezer vágyak, bús sorsok
és múló árnyak hullámkerted örök virágjai.

Kanyargó folyamod hány ajkat dalra ihletett!
Költőket vallhatsz magadénak!
Kiknek szíve, mint hullámod,
veled futott, dalolt, dobogott,
s te magadba fontad e tájat,
a hazát, mely bennük lobogott.

Ne szóljunk most kint, keservet,
melyet égiek sötét csapásként zúdítottak ránk.
A sors, lám, megbocsát!
Szöke fürtjeid ragyogjanak
szépséges valóságot,
óvd kincseink, szívünk, a hazánk!

A VÉN LADIK ÉS A FŰZ

Kopott fejfák helyett mementó itt a csend,
elűzve rossz szelet, elűzve az álmod,
illatok emléke leng, gazdag és áldott
s est félen az éj üzen, minden elpihen.

Ó mennyi ringó csobbanás járt a vízen,
mennyi ízes dal, mely, mind róluk álmodott –,
sosem búsan, csak úgy el-elábrándozott.
Övék volt itt a part s a lágy hullám, igen!

Lustán lesett a Hold az égi tengeren
s huncut ág, ha ráhajolt a vén ladikra,
kacagtak mind a ketten, kacagtak hosszan.

Hajh, régi szép nyarak kék égre pirultan,
most csendjén fészkel az ősz szürkealkonya,
halványul a mosoly a fényes vizeken.

AJTÓ

nyithatnék az égre
nyithatnék a tájra
nyithatnék a szívbe
nyithatnék de fájna

PUSZTA

TORNYAI JÁNOS FESTŐMŰVÉSZ EMLÉKÉRE 1869-1936

... mint palettán a fehér
olyan ez a tájék:
hol élet, hol halál,
hol édes, hol fáj még.

... bús magyar sors,
kietlen pusztaság,
ígérő hajnal,
vagy örök szolgaság.

... nézni, nézni,
a világ végének ablakán kinézni,
hol ég a földdel összehajol,
ahol a szív s a lélek egyet dalol,
hol a semminek mindene vár;
ember, föld és ég ez a határ.

... amottan sárgult kukoricás lenget
eltévedt langy szelet,
s örül a lengenád, hogy lenghet
s elhajt egy apró felleget –
kutyák vakkannak csapzottan, harcosan,
majd, kushadnak amint a vér csitul,
farkuk behúzva sunyítanak
az ingatag góré alul.

... övék itt e talpalatnyi föld,
övék a nyári ég, s a nap,
védik az ősi juszt,
ha rájuk ez maradt.

... szürke ecsetjét is keni már az este,
befesti lassan a bíbor széleket,
mint bút a bánat, sötéttel ken be
zöld bokrokat, kis, fehér szigetet.

... távoli kútgém még nyikordul a csendben,
rúdja merít, friss víz fut s freccsen
a szomjas vályú széles folyamába,
hol álmok fecsernek új földet, szép tanyát,
pirkadó hajnalt, lágy téli napsugárt.

... mint palettán a színek
olyan ez a tájék;
hol élet, hol halál,
hol kedves, hol fáj,
édes, fekete sár

2019 04. 19.

NAPLEMENTE, ÉGEN, VÍZEN

Akár ha tűzhányó festené vörösre,
akár Menny és Pokol most robbanna össze,
vagy tán' a magas ég új tüzet csihol ma – ?
száz nyár parazsa, mintha mind fönt volna!

*

Lángol, füstöl az ég, győztes hadai egyre tolulnak,
hallani hurrát, érezni tüzet, kemény, hős karoknak –.

Mind egybe hát, holdak, csillagok és napok!
Vitéz égi katonák! Gyújtsatok új, tüzes holnapot!

*

Akár ha tűzhányó haragja hörögne,
akár a csillagok minden hada jönné,
vagy odafent Isten új tüzet csiholna – ,
száz nyár parazsa, mintha mind fönt volna...

HŰ A HÍNÁR

Hű a hínár huncutfajta,
hullámra hull leng a karja,
mint egy táncos ring a vízen,
ölelése csókot üzen.

Libben, lebben minden neszre,
karjaival fényt keresve,
szerelmével körbefonja
ki kíváncsi e karokra.

Mint egy táncos ring a vízen,
ölelése csókot üzen,
szerelmével körbefonja
ki kíváncsi e karokra.

FÉNY ÉS ÁRNYÉK (CHIAROSCURO)

Mint barokk oltáron a földöntúli fények,
csillag sóhajnyi csak itt az üzenet,
nyílt ajkakon melyek most is élnek,
de hol van már a szó, az a szó – ?
A gondolat pereg, pereg.

Felsejlhet e, az árnyak mögött
mit csak vélni látok – ?
Oda a szó, a szó,
már csak fény van s az árnyuk.
Ez itt az Ő álmuk.

*

A Rijn mentén élt, alkotott.
Megfordult járt és járatlan utakon
hol fény és árnyék övez
nyitott valókat, bút, szelíd pompát
s végtelen utaknak szakadt koldusát.

Karaktert formált, hú arcokat,
jelmezzel is valóságot!
Arcain élő volt a szó,
feszült, beszélt a vászon
s ecsetje nyomán érett a nyár.

Mint barokk oltáron a földöntúli fények,
csillag sóhajnyi itt az üzenet,
nyílt ajkak melyek most is élnek,
de hol van már az a szó, a szó – ?
A gondolat pereg, pereg.

Hallok egy bús, messzi éneket

Rembrandt Harmenszoon van Rijn emlékére (1606.-1669.)

KI DALLAL ÉL (Vivat Anakreón)

Miért a bánat annak,
Ki dallal él, dallal kel?
Miért vet bút az élet
Kesernyés, rút évekkal?
A gazdag élet érett
Asszonyi báj dallamát,
Csókját, neked kínálja!
S hogy hont és szívet lelhess
Dalunkra koccintnod kell!
Igyunk erőnk borából!
A dal, a fény emel fel!
Bátrabban énekelj! Merj!
A síron túl nem lehet!
Tiéd e szép világ! Hej,
Nagy harcokat vívtunk itt!
Ma, íme, új remény vár.
Felejtheted a búdat!
Hitünk a dal vigaszt ad!
Borunk sokak borából,
(Akik vetnek, aratnak.)
Tisztán érlelt nedű, mely
Igaz szó, és igaz dal.
Befon harmatja lágyan,
S honát, ha megkedvelné!
Isten is azt szeretné!

A WIJKI SZÉLMALOM

(Én, a malom szeme)

A tengerparton állok, föld és ég között,
hol a vén idő s a táj varázsa
örökre belém költözött.

Alattam a tenger mos álmos partokat,
vitorlám a napba néz, testem szélbe feszül,
ilyenkor, a csend is elül.

Hajók s hajósok jönnek rendre,
magukkal hozva a végtelen minden illatát,
s mint édes földi mámort, követem én a lány szelet,
a sejtelmes felhőt, az erdők, füvek, lankáin át.
Kék egem, s földem sárgult aranyáblái között,
miként vízesésen a könnyű napsugár,
mosolyognak messzire-látó vitorlaszemeim.

Kedves népem küzd, lankadatlan, serényen,
nem búsulva elmúlt idők keserű könnyein.
Nagy szemem is les, kémlel,
a fénylő vizek tükrös-fodrain,
hol halk-szavú csend sűg, és sodort
hullámok szelíd csobbanása üzen, egy-egy,
vászonra-hívó, habos, vízfodort.

Majd, újra a szél libben,
felhődunnákat bontogat az égen,
s ott a szélen, vörös virággá nemesül már a nap,
szerénybe hajlanak a dombokon a zöldek,
de a nagyerdei út, árnyasan tovább halad.

Ám, hosszú lesz még az éj.
Toronyfelhők jönnek, tolnak sötéten,
visítva vágat, hasít a szél,
s hullámok törnek bömbölve tajtékzó eget,

árboc és borda reccsen s a mély, rettenet!

Szörnyű harag önti el az őrült vizeket,
a tenger bőszen rohan, rabol, újra valahol!

A parton állok föld és ég között,
alattam a tenger mos büszke partokat.
Talán, csak, Isten tud merészebb álmokat.

(Jakob Van Ruisdael emlékére)

AMIKOR

amikor angyal száll az égen
szemük behunyják mind a csillagok
csend szítál a szárnyas messzeségben
vajúdnak fent a néma démonok

amikor angyal száll az égen
gondolni csupán csendet lehet
nézni nézni a felfénylő égre

hitetlen vagyok ó Istenem

CSILLAGÁT AZ ÉG / Emlékek a télből /

Szán suhan ott, és csengő szól,
messzi-pusztán suhan az álomkép,
s mint tűnt napot az éji vándor
űzi csillagát az emlékezés –

*

Szelíd tó jegén réved a messzeség,
tűnt idők illata jégvirágba zárva,
s hol vasalt cipők szelték a jégtükrét,
most bágyadt holdvilág ring a tájba –

*

Osztja az időt, múltra, jelenre,
felejtve mind a semmibe veszőt,
csak, az marad már, kit, szeretnek,
felejtve a felejthetőt –

*

Ott szán suhan, és csengő szól,
már hív az emlékezés,
fehér-pusztákba gyűl a távol
s tűnt-napod őrzi a messzeség –

Őrzi, mint csillagát az Ég.

DOMENIKOSZ

Ki nagy volt, és nemes,
azt körüllegik, szelíd, fájó sóhajok...

...azt is mondták, egykor,
Isten fiaként jött közénk a krétai,
kinek csak neve volt, „A Görög,”
de, bárhogy lett-légyen is,
neve, „El Greco,”
már örök.

Krétától, Velencén, Rómán át
festette útját spanyol honig
az ég keze,
hogy művei tehessenek tanúságot,
amiként a nap is látja a világot,
úgy fesse, fájja, lássa
e létet:
a küzdést, a szent szenvedést,
a ragyogást és elmúlást
a sötétség és a mennyek fényei között.

Azt mondták:
Isten küldte őt közénk,
és mi láttuk, és lássuk, hogy megtapasztalta
mindazt, mi embert, emberré tesz:
hogy, ég és fáj a nyugtalan remény,
hol feltörve már, „Az ötödik pecsét.”

SZEMELVÉNYEK

15 ÉV AZ ART.PAGONY-KÖRBEN

*Utak futnak közel s távol
az idő-világ spirálfonalán,
fényektől felderengő utak:
közel, távol s még távolabb.*

*Tölts körünkben néhány órát,
mely száz-évek órája is lehet,
itt büszkén szárnyalnak a fények,
magával repít a képzelet.*

*Ég és föld! Ördög és pokol!
Istenek, angyalok –
itt mind együtt lakik,
s ha sötéten hull alá az ég,
ne félj! Már elmúltak kínjaik –*

*itt újra derül az ég,
a Nap magasra hág,
és mind kedves, ki velünk tart,
itt mindenki jó barát!*

*Komoly vagyok ez a Pagony,
tudja, aki tudja,
komoly erény a sok remény,
s egyre visz az útja.*

*Hisz kezdetektől fogva születnek csodák,
erdő-mélye lombok, hős korok, új gigák;*

*Mesék, álmok, gondolatok,
lombokmélye titkok,
mit volt-idő tavasza széppé álmodott.*

*Firenze, Bécs, Melk, vagy Sopron,
Szatmár, Tákos, Nyírség:
mennyi közel, mennyi távol
s mind megannyi szépség.*

*Ím itt van Róma, az ifjú! – mily gazdag kor –
Velence fényei! és Ámor is olykor.*

*Da Vinci, Mantegna, Tizianó, Dürer!
Greco, Vermer, Rembrandt!
Márványfényű-lombok, hősök, nem tűnnek el!*

*Hiszed, hogy ég örök lángja a fénynek, mely csak is tiéd;
szükség gyümölcse ez a tűz, ez a fény: a tudás.*

2020. 02.

DÉVA VÁRA

Most is hallom síró dalát,
még zúgja, zúgja a fájó balladát;
süvít, csapong, a vár ősi szegletén
a nyugtalan lélek,
a mostoha szirti szél.
Ő jár itt, a Mester, kövei kőhöz,
mint Hold az esti csendhez,
ma is úgy tapadnak,
asszonya porától, ím, áll a vár,
falakhoz simulnak a lelkek,
őrzik ma is az örök szerelmet.

Száz évek szelleme szendereg ez ősi váron itt tengernyi kín,
keserű álmom süvölt,
üvölt, pergő homokszemeket kavarva
s kísértetek árnyai suhannak
örök nyugalmat akarva,
hol a nem múlás kínja ráng,
s tátong, mint mély üreg,
a holtak s szellemeik között.
Ím, Kőműves Kelemen;
letépve leplét, őrvölg, üvölt,
arca torz maszkká csontosul –.
Állj, kocsis, állj!
Ne hozd asszonyom! Ne hozd!
Elvesztem örökre szerelmét!
És sír és jajgat
és áll a tűz, és ég, és ég,
és pergő homokszemek és fehér mész
fogadják magukba asszonya drága porát,
mely kitölt majd minden üreget,
magas falak felett így kötnek kőhöz követ.
Tizenkét kőműves itt bolyong,
s a vén falak, a vakolat, a vár alatt s a vár fokán

mesélnek mind, és újra fáj,
amint elsuhan egy árnyék,
a régi regék ezüstgombú barkaágainál

s ím, itt suhan
és újra fáj,
és áll a vár, és áll a vár!

NOCTURNE

Frédéric Chopin emlékére

ÉJIDŐBEN

vad kutyák tépték szét
bársony lelkemet
s jött nap szörnyű éjek után
jött fehér fakó pirkadat
de nem jutott több tavasz már
szállj el csillagfény
ne vesd rám hűvös éj
halott árnyait
most szél susog
egy dalt mesél
idézve volt idők
ringó álmait

ESTIKE

ne szűnj még alkonyat
had igyam árnyadnak
langy melegét
az éj sötét
ott bú borít
ne küldd rám hűvös éj
bolond álmait
bontsd ki könnyű ruhád

szürkehajad az estnek
libbenjen illatár
szelíd fény
te legszebb
szórd szép álmaid
alkonyat
ne vess meg

ÉJ

s éj borítson majd
csendes puha barna
szép szeme őrizzen
ne hagyjon magamra
fonjanak álmai csendes
szót szívembe
mély sötét melege
legyen a kedvemre
s terítsen majd függönyt
ha köszönne a hajnal
ne tudja azt senki
az éj kit vigasztal

HAJNAL

fényes a nap
s vidám
az én napom volt régen
aranyujtásos sugarát
de sokszor megnéztem
s ez a nap kit megszerettem
korareggel kel fel
de ne tudja
hogya a sötét

kit temethetett el

éj boruljon akkor
csendes puha barna
végtelen álmoknak
éji nyugodalma

ALKONY

ne szűnj még
jaj ne szűnj alkonyat
bontsd ki szelíd ruhád
még egyszer az estnek
libbenjen illatár
alkonyat ne vess meg
szórd szép álmaid

tűnő fény

te feslett

hívd csillagjaid

alkonyat

szeretlek

(Frédéric Chopin 1810-1849)

GÖRÖNGYÖS ÚTON

Csöndes szegénység őrzi ma a hangod
keringnek köztünk a fénnel írt szavak
riadt kolompok zörgetik a csendet
göröngyös úton neved fel-felfakad

nem a puszta halt ki pusztán a szándék
hogy jusson kenyér élet s bölcs feladat
hol millió kincs és a rang cikázik
ám ebből *juss* csak a veríték marad

ki tehette s mersze volt rég tovaállt
itt hagyott lányt mezőt búzavirágot
s hol egykor imába fonta szép honát
szelíd szavakkal szemfedőt sír rá most

csöndes szegénység őrzi itt a neved
pusztában keringnek a fénnel írt szavak
rakni az asztagot újra meg újra
göröngyös úton neved fel-felfakad

Kárász József emlékére: 2017. 07. 30.

VILÁG

Szelíd szép szavakkal mossa el az álmot
a meggörnyedt Ősz, a tudós, az öreg bölcs,
ki ismeri, lám, e búsan víg világot:
és mondja, mondja, mondja: ne légy szomorú,
ne légy szomorú! A világ is álmodott!

SÉTA A BUDAI VÁRBAN, IN MEMORIAM MATHYAS REX

A nép, még olykor-olykor, ma is így kesereg:
hová lett Jó Mátyás? Hová lett az igaz?
S a legyőzhetetlen fekete hadsereg?

Fekete a holló, fekete a sereg,
sötét a búbánat, feketén kesereg.

Nagysága volt: végtelen, tudása nem szűnő,
bölcssége erény, és a fény, a szépség,
udvarában mindig tárva, és tündöklő.

Fekete a holló, fekete a sereg,
sötét a bánat, a jó nép csak kesereg.

*

Ura volt a hadnak, vitának, csatának,
polcain a könyvek hosszú sorban álltak.

*

Leander nyílt lent a kertben, a mosolyban rózsa,
festők kenték rőf vászonra címereit sorba.

*

Gránátalma izzott, ragyogott a fán,
s erre járt egy asszony, erre járt talán.

*

Olasz volt a lelkem, színes, mint egy anzix,
neve szépen csengett, úgy hívták: Beatrix.

Mosolygott a Nappal, s a dísz-nép csicsergett,
az idő meg múltott, már Mátyás sem gyermek.

*

Leander nyílt itt a téren; gránátalma
izzott, ragyogott a fán,

s míg sétálgatsz az éden, Napra-nyíló, kertben,
elsuhan egy árnyék, és átsuhan Budán.

Fekete a holló. Fekete a sereg.
Sötéten les a bú, feketén kesereg.

UTÓPIA

... tisztaszavú szűz világ
a múlt jelen s a jövő
ring szelíd hullámok karjaiban
hol szépség és csend fogan

zöld szimfóniák zengik
d moll dalát a fénynek
karcsú árbocon leng
a zászlók zászlaja

csillagszavukat küldik
galaxisok az égnek
a föld nem lehet árva
elhagyott és ostoba

VÁSÁRHELYEN ZENG A HARANG...

Vásárhelyen zeng a harang, messze szól a hangja,
felém szálló szép dallama szívemet ringatja.

A szívemet elringatja minden édes dallam,
régfi fények, dicsőségek: mind egyetlen dalban.

Messze szól az öregharang itt a pusztaságba,
messze szóló szép dallamát ugyan kinek szánja?

Ez a puszta üres, árva, zúg a szél, sír szava;
nem járnak a régi dülön, nem áll már a tanya.

Elhajtottak lovat, csikót, üres már a jászol,
tanya helyén fejfa nincsen, csak egy nyárfa gyászol.

Ott vannak a régi álmok abban a harangban,
benne zeng a régi dallam mindenegyes hangban.

A szívemben minden hangja, mint egy régi nóta -
belesír a pusztaságba a vén harang kongva:

de ki hallja? Most ki várja mikor a Nap fel kel?

Árva lett a széles határ, árva, mint az ember.

Vásárhelyen zeng a harang, messze szól a hangja,
felém szálló szép dallama szívem dobogtatja.

A szívemet megdobbantja minden édes dallam,
régfi fények, dicsőségek: mind egyetlen dalban.

A CSEND

Ajándék ez az ősz,
a karesú napsugár
már utolsót táncol,
bús levél rezdül, majd
rőt-aranyba sárgul –

most a csend lappang,
pihen alvó szívedben,
nem ér a bánat,
nem ér kín, keserűség,

*

lehullt mind a lomb,
az árva levél már mind
nyugodni tért.

Szürke fátylat bont
az esti ég, fájt, ami
fájt, de az már

véget ért, csak egy
bús cselló zeng lágyan, s
búg zümmögön,

sarokba hull a
csönd, s fon pókhálót, mint
ki már régen

elköszönt, pedig
bús zaját szívednek csak
a csend hordja
szét, mert fájt, ami
fájt, de az már véget ért,
csak csend lappang,
pihen az alvó

szívedben, nem ér bánat
nem ér a kín,

bú, keserűség,
lehullt már mind a lomb, az
árva levél

mind nyugodni tért.
Ajándék ez az ősz, csak
a csend lappang.

Alvó szívedben
az idő egy könnyet ejt,
bölcse hallgat.

HARKÁLY

Harkály koppan, szívem dobban s a dallam,
mint egykor, motoz még mélyen, kedvesen –
Ugye hallod, te is? Tavasz van, kedvesem.
Az ágon a fény, lásd, nyújtózik halkan

s fa doktor szítja fel újra bizalmam,
szól a dal tisztán s az árnyék réveteg,
várja talán, gyógyuljon fáin a seb
s míg szellőhintán leng az ifjú harmat,

egyre kopog, egyre csal csak s hívogat
a bús-zöldes fű, a fák a kazlak s ott,
kint kopogtat, s bent hallom újra szavát.

Szavát a télnek, szavát tavasznak, ó
nyári hajnal! Ó, sűrke őszi harmat!
Kopogd még tovább, harkályom szép dalát!

EVOKÁCIÓ HIERONYMUS BOSCHOZ

AZ UTOLSÓ ÍTÉLET

*ah sötét középkor
melyben világosság csak éjjel alkotott
mondd ó krónikásom
mily idők jártanak mily emberek éltek
éltek és haltak ott*

már új idők csillogása sem
törheti meg különös fényed
neved védjegy ma is ragyog
ó mondd Hieronymus
mely világ az mi néked ma otthonod
borús szellemed századok múltán is kísért
ó mondd Hieronymus
mely világ az hol fizetünk mindenért
bűvös erőd mint hidegtűz képzetünk vásznán
borzongat átoson mint métely
a kétely belénk mar zúz a már
gazdagon burjázó vágyakon
szívedben poklok-pokla emésztő tüze még
lelkedben mennyei színek
isteni-szikra igéző fénye ég
én úgy hiszem látnok vagy talán
kiben él szörnyű látomások látomása:
hideg hullók izzó üstök
szelíd szüzek torzók ördögi násza
végzetek vége világ pusztulása
ó mondd Hieronymus beszélj
ki ismerted a múltat
buzgón élted a mát tudtad a jövőt
mondd neked mit üzent még az ég
lesz a képeidnek hú mása
lesz-e a jövőnknek édes varázsa?

SZÉPSZAVÚ NYÁR

(Tolnay Klári emlékére)

*„S küzdve az idővel, mely elragad,
Mert szeretlek, én feltámasztalak.”
Shakespeare: XV. szonett*

ó a tisztelt publikum ó a nagyérdemű
ó a siker örökös láz
éjféli csend és éjféli vágy

égit muzsikált élt a színház

oly gazdag évek jártak
pergett a film
öröm és bánat
szavak szálltak szerte
szerte a világnak

s egy kép egy arc
egy hajnali harmat
ki Thalia földjén hajtott bizalmat

lombja dúsult minden kedves ágnak
s ím örök e lomb örök
öntözi a bánat

hangod hallom az éjféli csendben
a súlyos függöny
ám legördült

ezernyi arcod mégis él bennem
szíved az örök
már nem évül

csillagok fürödnek fénytengeredben

egy szó egy kép a százsínű táj...
újra sajdul és sajdul rendületlen
ó elmúlt már ó hol van már
ó hol vagy már
te szép-szavú nyár...

2014. január 29.

(KÉPZELT)

NÉGYSZEMKÖZT TOLNAY KLÁRIVAL

a taps a taps a mély-vizű mámor
örök kenyér a sok tenyér mely
tüzével pártol úz tovább a végtelen
úton s így tudom szeret a szívemnek
oly kedves tábor s bátortalan
lelkem így újra bátor talán s nem rettent
sem veszély sem távol a végtelen
óceántól s gyenge létem sem töri
sem vihar sem törékeny női voltam
voltam aki voltam s vagyok s vannak a
nagyok s a nagyok közt aprócska biztatásra várva
várva a napra
hogy együtt nőjünk nagyra
együtt nőjünk nagyra...
nagyra magasra

2014. január 30.

BÚSVIRÁGÚ ÜZENET

(Tolnay Klári emlékére)

Szépen szóló szonett helyett búsvirágú üzenet: Krizantémok közé
rejtett, hozzád írtam, rólad szól,
lelkem komor búját víve, messze szálló harangszó.
Szemed tiszta tükrét őrzi az utolsó kikelet,

koszorúmba belefűzött, neked őrzött szeretet.
...mert a halál el nem választ! Tiéd volt a legszebb szó:
öröm, szenvedés, küzdelem, és siker – most búcsúzol.
Ó a sok drága szó! Virágoskertje a léleknek –

Ott őrzöd mind-mind emlékkönyv-szívedben lenyomatát;
ezer évek, múltó napok, letűnt korok hunyt tüzét
szítottad új, bíborfény nyárba, s tüzed a lángoló

tisztafényű vulkán ontotta tombolón özönét,
nem féltve titkát, szívének minden kincsét, aranyát,
szórta nyarát nemesen, büszkén, de nincs már arra szó...

II.

*„Add neki gyűrűm, hisz szívem ura,
S kérd, jöjjön el a végső búcsúra.”**

S mentünk mi, mentünk, búsan mindahányan,
szívünkben kín, lelkünk feketegyászbán.

Szívét, mint gyűrűjét, nekünk adta.
Volt-e erőnk a végső búcsúra?
A test, oly tehetetlen, árva és néma.
Szíved kísért ott, s szellemed azóta.

Jöjj hát! Élj, játssz, dalolj tovább velünk!
Ezer öröm, mit adtál és adsz nekünk!
Ne félj! Ne várj már tőlünk több vigaszt.

Te voltál az erős! Nekünk, te adtad azt!
S míg létezünk, mi hiszünk, szeretünk,
hosszú lesz még utunk – maradj velünk!

**Shakespeare: Rómeó és Júlia
2014. február 24.*

WHITNEY HOUSTON EMLÉKÉRE

A lenyugvó Nap alkonyi csendje
ha hangod bársonya bennem bűg,
belenyúl mélyen, mélyen szívembe
s keserűn ontja, fájón a bűt.

Hallgatom dalod, barna-bús csendet,
az érzéki, álom-ízű éjt,
szíveddel érzem a múltó percet,
perzselő tüzet, a szenvedélyt:

Öleljen szavad, múljon az óra,
szakítsd magadnak a végtelent!
...megállt az idő... ölel hát újra,
most értünk dalolod éneked!

PÁSZTOROK IMÁDÁSA

...mit is tudhatunk mi az ódon időkről:
szelíd-szavú csendről, puszták illatáról,
a békéről, szeretetről,
a ködbeomló, rég-indult világról?
A rejtőzködő Isten, talán csak, Ő tudja,
mily dolgok történtek és miért, e régen-volt napokba'...

Isten angyalai szálltak le a Földre,
jámbor szíveket keresve, az ősi Betlehembe.
Betlehem pusztáin pihentek a nyájak,
őszinte pásztorok éppen sziesztáztak.

Nagy örömet hoztunk Dávid városába;
mondták az angyalok a pásztorokat látva:
megszületett Jézus, az Üdvözítő meglett,
testet öltött a Megváltó – egy isteni Gyermeke.

Ezzel az angyalok fölszálltak a mennybe,
s szóltak a pásztorok: menjünk Betlehembe!
testté lett a gyenge és halandó természet,
hogy megváltsa az embert, ne ölje enyészet,
ne szítsa önzés és fájdalom a testet,
vigaszt kapjon, s óvja irgalom a lelket...

mondták a pásztorok s Betlehembe mentek
megnézni, mit az Úr, nekik jelentetett,
megnézni a fiút, aki most született...
nem is kell már több szó, nem kell több üzenet,
eljött a Szabadító! Eljött Ő, megszületett.

...és a jó pásztorok imádták az Istent
s vele Egy-fiát, ki, épphogy megszületett,
hisz, kegyelme váltja meg e gyarló sokaságot...
Isten óvja százszor és neve legyen áldott!

Ó, Te drága Gyermekek, mi nyomorult pásztorok,
kegyelmed váltja meg ezt a rongy világot,
mi hisszük, hogy meghallod szíveddel a szónkat!
Dicsőség az Úrnak! Dicsőség a Jónak!

Az Atyaisten küldött e szűz, emberi testben,
közénk, halandókhoz, s becsülünk is ebben,
szegény, jó pásztorok sorsát nem veted meg,
ez adja a hitünk, ezért bízunk benned!

Égi-magzat lévén kicsinységünk áldod,
szegény-szülőföldnek Te adsz igazságot.

Ó, a Messiás! Lásd, mi máris áldunk...
Istenként fogadunk...
Istenünk! Királyunk!

Isten, óvjon mégis!
Óvja földi tested,
melyben bűneinkért
halállal kell veszned...

Isten áldjon Jézus!
mondták végül, egyben,
Isten óvjon Mária!
így búcsúztak csendben...

SZÜLŐFÖLDEM

Mint egy dal a végtelen róna,
mint a szépség csak csókolna,
mint az álom elringatna,
nagy szívéből mindig adna.

Nagy szívéből mindig adna,
bölcs szavakra tanítana,
gyógyírt tenne sebre, varra,
hej, a Világ irigy volna.

II.

Kicsiny hazám, szülőföldem!
Nagy a Világ, nagy az Isten!
Mennyi mindent választhatnék,
mégis-mégis itt maradnék!

Itt maradnék szép rónádon,
itt lepjen meg majd az álom,
ringasson el a szíveden,
*Bús daloddal** a szívemben!

**Kölcsey Ferenc: Himnusz*

HA TUDNÉK SZEBBEN SZÓLNI

(A német reneszánsz – „Dunai Iskola”)

Kik messzi bölcs mesterek nyomdokába lépve
kerestek új, fénylő utakat, kitérve a színek minden zegzugát,
tavaszba szökkenő szabad ízekbe álmodva nyitottak kaput,
hol szem s lélek, szív, egyként suhan át...

ha tudnék szebben szólni, mint e tájak húrja!
festőink ecsetje, mint, költő ha dalolna.

A szent magány, ím, színekbe költözik,
libben a lomb s a nyár, mint
szirmát bontó vágy, tájjá öltözik...
mint költő ha dalolna egy megújult világról,
valódi szépségről, tiszta boldogságról,
úgy visznek e színek örömbe, mámorba,
mintha illat szállna, mintha zene szólna...

mintha zene szólna, szerteszórva, szállva,
igazi szépségbe', valódi világba':
S minthogy tud már szólni mindegyik világhoz,
vinne, vinne, vinne, mindig új csodákhoz ...

Hányszor száz év elmúlt, tovatűnt az óta?
hol, Ajtósi Dürer már rendre karcolta,
sorba' mintázta, művelte a rezet,
ő volt ebben legjobb: dicső emlékezet!

S mennyien még szerte, s ott, a Duna mentén,
ragyogott a festék sok festő ecsetjén!
Grünewald, Holbein, Cranach, Altdorfer és mások,
Hans Baldung, és Jörg Breu: fényes pillantások...
mint, költő ha dalolna egy megújult világról,
valódi szépségről, tiszta boldogságról,
úgy visznek e színek örömbe, mámorba,

mintha illat szállna, mintha zene szólna...

mintha zene szólna, szerteszórva, szállva,
igazi szépségbe', valódi világba'

Az, Art.Pagony 2016. év, Nyílt előadására.

REMÉNYTŐL, REMÉNYIG

Ha a csendnek szárnya volna
a világra ráhajolna,
ráhajolna szárnyát tárva
s csendet szórna szerte-szállva.

Csend szavával szállna minden,
mint a felhő, mikor libben,
mint a szellő napkeletben,
mint a napfény a szívekben!

(NYÁRVÉGI) SZÁMADÁS

úgy hitted ez a nyár most mindent megfizet
visszaadja elveszett évek összes aranyát
a fénylő nap lám hogy feltűzelt
mint ki így élte minden tavaszát

mintha sosem lett volna elveszett remény
szomorú szenvedés sunyi sötét világ
most kitárod ablakaid s a fény
fürdeti lelked friss patak mos így lágy mohát

lásd még tied tied e csúf világ
mely bársonyfényen át
megcsillantja olykor elvesztett illatát

HALKULÓ, ŐSZI HÚROKON

piros szemfödelet terítve az alkony
lázruhában égnek mind a kárminok
most halkan suttogva bús imát rebegnek
a rég megélt sosem volt meghalt holnapok

piros szemfödelét borítja az este
pilledt árnyék remél míg néz az ég felé
tarka álmait még el sem temethette
ősz van már ősz van már jaj mindent elemészt

ágak merengnek mind sötét gyászszalagok
kincseit még hordja az elnyútt esti szél
görgeti álmát semmit sem remélve

piros szemfödelét szaggatja szertesét
ködök szállnak alá a szürke számadók
ím most hal meg a fény már senki nem zenél

LORÁNAK (18 ÉVED)

amikor a nap egészen felszökik az égre
szabadon szórhatja minden sugarát
minden sugara önállóan élhet
szirmait bontja rá a nagyvilág

*

végtelen utak most benne futnak össze
benne ver tanyát múlt jelen s jövő
hogy múltat és mát végleg összekösse
hol él már az önálló éltet szövő

*

már te vagy te
felelsz s tehetsz bárkiért
légy magadból mindig adni képes

dönteni tudj

vívni bölcs csatát érdem

míg bírja a kar
küzdj
s mindig adni akarj

SZABOLCSNAK (15 ÉVED)

gyermekként ezernyi csillag voltál
fényed mindig szerteszét futott
gyűjtöttük mint skót a hasznát
s vártuk mindig a holnapot

*

szikráid most egyre szállnak
kúszik már egyre fel napod
figyelünk rád mint feszül vállad
erős vagy magad nem hagyod

*

ne siess most ne fuss jaj ne szaladj
álljon az idő még egy percet itt
tied a nagyvilág az öröm és a nap
csak szeress s legyél bennünk kicsit

OTT, AHOL FÉNY SINCS ÉS DAL SE
EVOKÁCIÓ BAKA ISTVÁN RÓL

a rókabundás alkonyat simítja
szavakat síró törött szívedet
csillag-sövényű sűrű csendbe bújva
szélhárján zúg a Mozart üzenet

előtted Kant most becsukva hever
Cvetajevnának Jeszenyin int éppen
Rachmaninov a zongorára ver
ím hát itt él a *kerítetlen béke*

pirosló didergés volt a te véred
szívedben rúgások csillagképei
a mező Veronika kendő lett érted
magába oldja maró emlékeid

MADARAK VOLTUNK

most vad vizek felett szállunk az égen
beszántott már az éj minden csillagot
halálba ringó szerelem tüzében
egyenként halnak a fájó holnapok

sötétség loccsan a vékonyka fényre
alszik a tudás... béklyója hatalom
nem kell már cirkusz nem kell a népnek
s bezárnak lassan a hűvös templomok

*

madarak voltunk szálltunk az égen
fényes szárnyunk kitérve ragyogott
előttünk ringott remények kékje
kitárt az ég tán' minden csillagot

SZÜLETÉSENAPJÁRA

Nekünk hozta el
mind, amit látott: íme
itt van most a kincs!

Szürkenapokra
tett fénylő gazdagságot,
ahol nincs a nincs!

Szívünkben van még
mennyi tárhely, övében
mennyi adomány!

Szórja bőkezűn,
mint dalát zengi szerte,
büszke csalogány!

Isten éltesse
Őt! Egészségben tovább!
Kell nekünk nagyon!

Csendes pusztában
egy messze-fénylő torony,
körötte Pagony...

Bagi Marika 75 éve. 2018. 06. 15.

MIT TITKOL?

...nem volt itt fényűzés,
csak *füstös* kis tanyák
szuszogtak boglyák álmai fölött
s a csend, mely idevárt –

*

...mit titkol, mit takar, lusta lombok mögött
mit rejteget e kies tájék hangtalan nyugalma?
Ezüstös nyárfák büszke *tornyai*,
lehulló levelű nyarak esti hallgatása
mit susog *lelkes* híveinek?

Szerény, szürke füzek,
bozontos buckák *erdős*, vad világa
befonják álmaink –

Szerelmes, ki itt jár, s itt járt,
e kócsag-röptű, lanyha, mély lapályban,
hol ecset szavára kel s szunnyad a nap,
de útja mindig szívig ér:
s ott marad –

Vajon, kié lesz ma a naplemente,
kié, e halk-szavú, csendes, büszke nyár?
Kié, az álmos, öreg, ferde fűz,
s kié a csónak, benne horgász, ki, épp, jelre vár –

Barnára halkul a fák közt az este,
átfolyik sűrűn a lila árnyakon,
a nap, vörös pír szegte ágyát keresve,
bágyadtan ring kicsit és a csend szétoson –

Álmokat szönek a pipacsos rétek,

fehér füzek, szurkos, sötét csónakok,
álmukon, ezüst-kék, gazdag vetések,
az égre szórt, szelíd csillagok –

Megfestenék százszor s tán,
százszor megfestették már:
nincs, itt gazdátlan fa, se hullám-*fodor*,
csak nyár, nyár, nyár,

csak kék ég,

s oly mélyen ég a tiszta vágy:
festeni kell!
festeni kéne már –

2018. 07. 14.

TAVASZI PÍR

Gyöngyfényű napsugár
bóklászik a tájon,
tavaszt kavar lent-fent,
mint öreg ágon ha
indulna friss hajtás,
virágot fest fáradt,
lustuló szívekbe.

SÖTÉTEN KOMORUL – SOL INVICTUS

vajon mit takar e
szürkén hulló homály
mely mély csendbe
rejt mindent
pirosló örömet
vágyat tova libbent
feketén simít
szelíd-szavú csendet
feledve a nyarat
őszbesíró kertet
egyhangú sötéttel
öntözi a tájat
hosszú méla estek
új fohászra várnak
új fohászra vágnak
köszöntni az istent
fent a fényes napot
s újra hinni mindent

újra hinni mindent
egy örökké dallamot
tisztá fénylő éltet
még vajúdó holnapot

2019. 11. 24.

ÉRZÉS ÉS MEGÉRZÉS

ismertem sok embert
bejártam sok tájat
törtem meg szíveket
engem is tört bánat
mert az élet cudar
fáj és mégis éltet
érzés és megérzés
ha nem érzed is mérgez
nézem a világot
szánom balga sorsát
jóra születettnek
ki becsüli a morzsát
morzsáját a jónak
becsűjét a szépnek
ismeri az árat
ki teremt értéket

hibát sosem véthet
aki nem tesz semmit
nincs is mire várjon
a semmiről csak ennyit

törtem meg szíveket
engem is tör bánat
most az élet cudar
srófolja az árat

VOLT SZERELMEK MARGÓJÁRA

...ha elfelejted azt a szót
véget ér a hosszú nyár
leomolnak a lombok
s pilláid végén nem jut túl
nem dúdol szavakat szomorú
szívednek a napsugár
száraz avart morzsol odabent a szél
idekint a tavasz újból megszülethet
de bent a vén cselló örökkön bűg
és már semmit semmit nem feledhetsz

Trisztán és Izolda emlékére

TAVASZ HA BOMLIK

mennyit hívtalak
mennyit vártalak
te fényes napsugár
mosolyodtól színes az álom
s olykor a dörgő ég is
megadja magát

tavasza ha bomlik
tavasz ha ébred
nyílik a világ
ébred a lélek...

kopott lombok alatt
hallgatom a csendet
ismerem a világ
összes illatát
bár Isten háta mögött
a csillag sem világít
szél hordja szerte
szabad dallamát

tavasza ha bomlik
tavasz ha ébred...

